

YTTRANDE

2018-08-30 Ärendenr:
NV-08987-16

Vänersborgs tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.vanersborg@dom.se

Yttrande i mål nr M 4708-16 angående ansökan om tillstånd för framtida drift av Preemraff Lysekil med genomförda utbyggnader enligt ROCC-projektet

Med anledning av mark- och miljödomstolens föreläggande, aktbilaga 107, anför Naturvårdsverket följande.

1. Naturvårdsverkets inställning och yrkanden

Naturvårdsverket motsätter sig inte att tillstånd för den sökta verksamheten meddelas, under förutsättning att erforderliga villkor föreskrivs.

Naturvårdsverket yrkar att tillståndet förenas med de villkor som Naturvårdsverket har yrkat enligt tidigare skriftväxling och huvudförhandling, med följande tillägg och förtydliganden.

Fransfladdermus

Om de skötsel- och förbättringsåtgärder som Preem AB har åtagit sig inte genomförs före exploateringen vidhåller Naturvårdsverket att en dispens enligt artskyddsförordningen (2007:845) krävs men motsätter sig inte att en sådan beviljas.

Naturvårdsverket yrkar att det föreskrivs villkor om att skötsel- och förbättringsåtgärder ska vidtas i enlighet med vad Preem AB har åtagit sig, att det föreskrivs villkor om uppföljning enligt det föreslagna

uppföljningsprogrammet samt att åtgärder och uppföljning genomförs i samråd med länsstyrelsen.

Naturvårdsverket yrkar att det överläts åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de villkor som kan behövas beträffande enskilda skötsel- och förbättringsåtgärder enligt det ovanstående villkoret. Om uppföljningen visar på en försämrad status för fransfladdermusen i området, som kan härröra från exploateringen, får tillsynsmyndigheten föreskriva ytterligare åtgärder.

Utsläpp av VOC

Naturvårdsverket ändrar yrkandet om att det ska föreskrivas villkor om att

- Preem AB ska vidta åtgärder i syfte att minska utsläpp av VOC med minst 500 ton per år fram t.o.m. år 2022 och med minst 1 000 ton per år fram t.o.m. år 2028

och yrkar istället att det ska föreskrivas villkor om att

- Preem AB ska vidta åtgärder i syfte att fram t.o.m. år 2022 minska årsutsläppet av VOC med minst 500 ton (etapp 1), jämfört med utgångsvärdet*, och fram t.o.m. år 2028 minska årsutsläppet av VOC med minst 1 000 ton (etapp 2), jämfört med utgångsvärdet*.

* Utgångsvärdet är det genomsnittliga årliga VOC-utsläppet från 2012 till 2017.

2. Utveckling av Naturvårdsverkets talan

Naturvårdsverket hänvisar till vad som tidigare anförts i målet, med följande tillägg och förtydliganden.

2.1 Artskydd – fransfladdermus

Naturcentrum AB har under sommaren 2018 på uppdrag av Preem AB (bolaget) genomfört en fördjupad inventering av fransfladdermus i exploateringsområdet samt området som ägs av bolaget utanför detta. Inventeringen har visat att fransfladdermusen använder undersökningsområdet med viss regelbundenhet, åtminstone för födosök. Ingen koloni hittades inom undersökningsområdet. Detta utesluter dock inte en koloni i närområdet utanför enligt Naturvårdsverket. Det framgår att det råder brist på kunskap om artens förekomster i Bohuslän.

Bolagets utbyggnad kommer enligt inventeringsresultatet innebära att 4 av 20 för fransfladdermusen lämpliga livsmiljöer i området kommer att försvinna. Enligt inventeringen hade ett av de fyra områdena, nämligen område nummer två, också ca 40 % av det totala antalet inspelningar av fransfladdermus.

Därmed kan konstateras att det finns en risk att fransfladdermusens viloplats kan förstöras eller försämrats i området. Dessa skyddas enligt 4 § p. 4 artskyddsförordningen. Enligt praxis är det livsmiljöns kontinuerliga ekologiska funktion (KEF) som skyddet syftar till att upprätthålla. Livsmiljöerna är alltså inte skyddade i sig, utan det är deras funktion som viloplats som avses.

Kan denna kontinuerliga ekologiska funktion upprätthållas krävs ingen dispens. Detta kan ske genom försiktighetsmått och skyddsåtgärder som säkerställer att

artskyddsförordningens förbud att skada, förstöra eller försämra dessa miljöer aldrig bryts och därmed inte heller den kontinuerliga funktionen. Utgångspunkten är med andra ord att funktionen aldrig bryts, utan att den finns där hela tiden då arten behöver den.

Kompensationsåtgärder är något annat än skyddsåtgärder och försiktighetsmått. En kompensationsåtgärd förutsätter att ett förbud bryts och att förlusten därmed behöver kompenseras. En dispens krävs också i sådana fall men dispensen är helt oavhängig en eventuell kompensationsåtgärd.

Naturvårdsverket bedömer att de föreslagna åtgärderna, om att anordna skogsbete m.fl. åtgärder, skulle kunna fungera som skyddsåtgärder under förutsättning att de får effekt innan livsmiljöerna tas bort. Åtgärden att förbättra de omkringliggande livsmiljöerna med skogsbete, ökat lövinslag och förbättringar i våtmarkerna skulle kunna få effekten att fransfladdermusen även efter byggnationen har tillgång till minst samma mängd och kvalitet av livsmiljö. Under sådana förhållanden, dvs. med tillräckliga skyddsåtgärder, krävs det heller ingen dispens.

Naturvårdsverkets uppfattning är att det är att föredra att bolaget i första hand genomför de föreslagna åtgärderna innan de exploateringsåtgärder som påverkar fransfladdermusen vidtas. För det fall att bolaget inte avser att göra detta, utan utför åtgärder under eller efter exploateringen, krävs en dispens enligt artskyddsförordningen, vilket bolaget också har ansökt om. I det fallet uppkommer fråga om det finns möjlighet att bevilja en sådan dispens.

Naturvårdsverket har i yttrande den 9 februari 2018 redogjort för förutsättningarna för att i målet bevilja en dispens enligt 14 § artskyddsförordningen samt bedömt att det då saknades förutsättning att meddela en sådan eftersom bolaget inte hade visat att förutsättningarna enligt p.1, 2 och 3.c var uppfyllda. Med anledning av bolagets yttrande och tillkommande utredning enligt ab. 106 gör Naturvårdsverket följande bedömning.

Naturvårdsverket anser att bolaget nu visat att det inte finns någon annan lämplig lösning. Därutöver bedömer Naturvårdsverket att dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, men de av bolaget föreslagna åtgärderna behöver genomföras senast vid sådan tidpunkt som länsstyrelsen finner lämplig med stöd av fladdermusexpertis. Bolaget har, under sådana förhållanden, därmed visat att kraven enligt 14 § p. 1 och 2 artskyddsförordningen är uppfyllda.

När det gäller frågan om anläggningens betydelse ur beredskapssynpunkt finner Naturvårdsverket ingen anledning att ifrågasätta bolagets påståenden. Samtidigt saknar Naturvårdsverket den närmare kunskap som krävs för att bedöma beredskapsläget varför frågan om verksamheten utgör ett allt överskuggande allmänintresse överläts till mark- och miljödomstolens bedömning. Detta innebär att Naturvårdsverket anser att en dispens kan meddelas för det fall att domstolen skulle bedöma att kraven enligt 14 § p. 3.c artskyddsförordningen är uppfyllda.

Mot bakgrund av den utredning som numera finns i målet, de åtgärder som bolaget föreslår i syfte att gynna fransfladdermusen och det ovan anförda bedömer Naturvårdsverket att förekomsten av fransfladdermus inte längre utgör hinder mot den ansökta verksamheten. Det finns därmed förutsättning att lämna bolaget tillstånd för den sökta verksamheten, under förutsättning att ett sådant förenas med erforderliga villkor.

När det gäller villkor avseende fransfladdermusen anser Naturvårdsverket att den uppföljning under 5 år som bolaget föreslagit är en rimlig period för att säkerställa att ingen försämring sker. Om försämring skulle visa sig krävs ytterligare åtgärder som ska avgöras i samråd med länsstyrelsen. Det bör också överlåtas åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de villkor som kan behövas beträffande enskilda skötsel- och förbättringsåtgärder. Naturvårdsverket yrkar därmed att det ska föreskrivas villkor på sätt som framgår av rubriken Naturvårdsverkets inställning och yrkanden.

2.2 Utsläpp av VOC

Naturvårdsverket anser att bolagets förslag till anpassning av det yrkade villkoret är att föredra och ändrar därmed yrkandet i enlighet med det.

Naturvårdsverket anser dock att det ska anges *minst 1 000 ton* istället för *ytterligare 500 ton* samt att det är lämpligt att i villkoret ange etapp 1 och 2 på det sätt som framgår av yrkandet. Därtill bör i syfte att undvika oklarheter utgångsvärde anges, vilket lämpligen utgörs av medelvärdet avseende årligt VOC-utsläpp för åren 2012 till 2017. Naturvårdsverket ändrar därmed yrkandet i denna del enligt vad som framgår av rubriken Naturvårdsverkets inställning och yrkanden.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Stefan Nyström.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit enhetschefen Karin Dunér, miljöjuristen Petter Larsson Garcia, föredragande, samt handläggarna Helene Lindahl och Sven Bomark.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Stefan Nyström

Petter Larsson Garcia